

A Fővárosi Ítéltábla a ... ügyvéd által képviselt ... felperesnek a ... ügyvéd által képviselt ... I. rendű és a ... ügyvéd által képviselt ... II. rendű alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. október 9. napján meghozott 8.G.40.973/2009/73. számú ítélete ellen a felperes részéről 74. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, kötelezi a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 24.091.502 (huszonnégymillió-kilencvenegyezer-ötszázkettyő) forintot és annak 2005. március 6. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt mértékének megfelelő késedelmi kamatát, továbbá 620.000 (hatszázhúszezer) forint +ÁFA, valamint 86.800 (nyolcvanhatezer-nyolcszáz) forint elsőfokú perköltséget; kötelezi a felperest 207.000 (kettőszázhetzezer) forint, a II. r. alperest 693.000 (hatszázkilencvenháromezer) forint kereseti illeték Magyar Állam javára külön felhívásra történő megfizetésére; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. alperesnek 400.000 (négysszázezer) forint másodfokú perköltséget; kötelezi a II. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 310.000 (háromsszázttízezer) forint +ÁFA másodfokú perköltséget;

kötelezi a felperest, hogy 2.378.600 (kettőmillió-háromsszázhetvennyolcezer-hatszáz) forint, a II. r. alperest, hogy 1.943.270 (egymillió-kilencsszáznegyvenháromezer-kettősszázhetven) forint jogorvoslati illetéket külön felhívásra fizessen meg az államnak.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és az I. rendű alperes 2005. január 4. napján határozott időre, 2005. december 31. napjáig szóló vállalkozási szerződést kötöttek, amelyben felperes az I. rendű alperes kiadásában megjelenő „...” című hetilap nyomdai munkálatainak ellátását vállalta. A szerződésben a felek egyebek mellett rögzítették az újság műszaki adatait, az anyagleadás módját, határidejét, a kész újság elszállítását, a vállalkozói díjat, a fizetés módját és annak ütemezését.

A felperes a II. rendű alperessel is vállalkozási szerződést kötött a II. rendű alperes kiadásában ...országban megjelenő „...” című hetilap nyomdai munkáinak elvégzésére.

A felperes és az I. rendű alperes 2005. február 16-án kelt megállapodásukban azt rögzítették, hogy az I. rendű alperes által kiadott időszaki kiadványok nyomdai előállításával összefüggésben felmerült vállalkozói díjszámlákat az I. rendű alperes - pénzügyi nehézségeire hivatkozással - „jelentős” ideje nem egyenlítette ki; az 1. számú melléklet szerinti 34.823.372 forint tartozását az I. rendű alperes elismerte és kötelezettséget vállalt annak megfizetésére 2005. július 30-ig.

Az I. rendű alperes 2005. június 22-i keltezéssel közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett, melyben rögzítésre került, hogy az I. rendű alperesnek a felperes, mint jogosult felé 51.335.266 forint nem vitatott tartozása áll fenn vállalkozói díj címén, míg a ... Vállalkozási és Pénzügyi Szolgáltató Rt. engedményes felé vállalkozói díj jogcímén további 16.320.129 forint tartozása áll fenn.

Az I. rendű alperes az okiratba foglaltan kijelentette azt is, hogy ez a tartozáselismerés az I. rendű és a II. rendű alperes, a felperes és a ... Kft. által 2005. június 17. napján magánokirati formában aláírt megállapodáson alapszik.

A nyilatkozatban az I. rendű alperes „feltétlen és visszavonhatatlan” kötelezettséget vállalt mindösszesen 67.655.395 forint tartozás megfizetésére akként, hogy az engedményesnek 2005. szeptember 7. napjáig részletekben 16.320.129 forintot fizet meg, amelyből az első részlet 2005. július 5. napjáig esedékes; a fennmaradó összeget pedig 2007. október 31. napjáig az okiratban meghatározott ütemezésnek megfelelően részletekben a felperes részére fizeti meg.

A felperes, az I. rendű alperes és a II. rendű alperes 2005. július 17-i keltezéssel megállapodást írtak alá.

Az 1. pont azt rögzíti, hogy a felperes az 1. számú mellékletben részletezettek szerint az I. és a II. rendű alperesek vele szemben együttesen fennálló „lejárt és le nem járt” tartozását 122.655.395 forint összegben állapította meg.

A 2. pontban a felek azt rögzítették, hogy az I. és a II. rendű alperes a felperes „károkozására hivatkozva ezen tartozások egy részének kifizetését vitatja, kártérítés jogcímén”.

A 3. pont szerint a felek megállapodnak abban, hogy a felperes az 1. számú mellékletben részletezett tartozásokból 30.000.000 forintot elenged; az I. és a II. rendű alperes vállalja, hogy az említett tartozásból együttesen „mindenképpen” megfizetnek 67.655.395 forintot.

A 4. pont azt is rögzíti, hogy a felperes „károkozása” 30.000.000 forintnál kevesebb, illetve 55.000.000 forintnál több is lehetett, a 3. pontban foglaltak kötik a feleket, a felperes bármilyen bírósági ítélettől vagy egyéb döntéstől függetlenül az 1. számú mellékletben meghatározott tartozásokból mindenképpen elenged 30.000.000 forintot, az alperesek pedig vállalják, hogy együttesen mindenképpen megfizetik a 3. pontban rögzített 67.655.395 forint tartozást.

Az 5. pont értelmében a 67.655.395 forint megfizetésének ütemezéséről a felek a 2. számú mellékletben rendelkeznek.

A 6. pont azt is rögzíti, hogy a II. rendű alperes „véltetően a közeljövőben” fizetéképtelenné válik, az I. rendű alperes azonban vállalja, hogy a II. rendű alperesnek a jelen megállapodásból fakadóan a felperessel szemben fennálló fizetési kötelezettségeit teljes egészében átvállalja, ha a II. rendű alperes nem tudja azokat teljesíteni.

A 7. pont úgy rendelkezik, a felperes a 30.000.000 forintot a II. rendű alperes tartozásából engedi el, ugyanakkor a felek a megállapodásban nem részletezik, hogy a felperes mely tartozásokat engedi el, illetve, hogy az alperesek pontosan mely tartozások megfizetésére vállalnak garanciát.

A 8. pont szerint a felek a követeléseik közötti különbözetről, azaz további 25.000.000 forint megfizetéséről, vagy meg nem fizetéséről a továbbiakban tárgyalásokat folytatnak, ezek eredménytelensége esetén fordulnak bírósághoz.

A 9. pont továbbá úgy rendelkezik, a jelen megállapodás aláírásával minden olyan korábbi egyezség és megállapodás érvényét és hatályát veszti, amely a felek között az 1. számú mellékletben részletezett tartozásokkal kapcsolatosan kötött, ezek helyére a jelen megállapodás lép.

A megállapodás 1. számú melléklete az I. rendű alperes tartozását az alapjául szolgáló számlák számának, keltének, összegének, esedékességének és a kifizetett összegeknek a tételes felsorolása mellett összesen 61.108.772 forintban, míg a II. rendű alperes tartozását - ugyanilyen tételes kimutatás mellett - összesen 61.546.623 forintban jelöli meg.

A 2. számú melléklet szerint a 67.655.395 forintot az I. és a II. rendű alperesek együttesen, az ott meghatározott ütemezéssel kötelesek a felperesnek megfizetni; ennek keretében július 5-ig 4.000.000 forint, augusztus 5-ig 6.000.000 forint, szeptember 7-ig 10.000.000 forint megfizetése esedékes, amely összegből az I. rendű alperes 16.320.129 forintot a ... Vállalkozási és Pénzügyi Szolgáltató Rt. részére köteles megfizetni figyelemmel arra, hogy ezen követelést a felperes korábban engedményezte.

A 2. számú melléklet f. pontja azt is rögzíti, hogy amennyiben a megállapodás 8. pontjában meghatározott 25.000.000 forint vitatott követelés sorsáról a felek megállapodnak, illetve azzal kapcsolatban „kötelező érvényű” döntés születik, és az alpereseket további pénzösszeg megfizetése terheli, azt az alperesek a 67.655.395 forint megfizetését követően azonnal e mellékletben meghatározott módon fizetik meg.

Az I. rendű alperes 2005. július 5-én 4.000.000 forintot utalt át a ... Vállalkozási és Pénzügyi Szolgáltató Rt-nek (a felperes által faktorált számlák kiegyenlítéseként), ezt követően több tételben további 34.563.893 forintot teljesített.

Az I. rendű alperes egy 2006. április 25-én kelt engedményezési szerződéssel megszerezte a ... Hungária Zrt. felperessel szemben fennálló 30.000.000 forint összegű követelését, melyből 10.000.000 forint 2006. október 28-án, további 10.000.000 forint november 28-án, míg az utolsó 10.000.000 forintos részlet 2006. december 28-án vált esedékessé.

A Fővárosi Bíróság 2006. július 3-án jogerőre emelkedett, 2006. július 20-án közzétett határozatával elrendelte a felperes felszámolását.

Az I. rendű alperes, mint engedményes 2006. július 25-én 30.000.000 forint összegben hitelezői igénybejelentést tett a felperes felszámolójánál. A felszámoló a követelést nem igazolta vissza, azt vitatott hitelezői igényként vette nyilvántartásba.

Ezt követően a felperes képviselőjében eljárva a felszámoló a Fővárosi Bíróság előtt megtámadta az I. rendű alperes és a ... Hungária Zrt. közötti engedményezési szerződést. Elsődlegesen az engedményezési szerződés megkötésének időpontja tekintetében a színleltség megállapítását, másodlagosan a Ptk. 203. § (1) bekezdése alapján a szerződés felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítását és mindkét esetben az eredeti állapot helyreállítását kérte akként, hogy a bíróság kötelezze a jelen per I. rendű alperesét 30.000.000 forint és 2006. június 22. napjától kezdődően a késedelmi kamat megfizetésére, míg a ... Hungária Zrt. II. rendű alperest a fentiek túrésére kérte kötelezni.

A Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 25-én meghozott 22.G.41.640/2006/31. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, a 2006. április 25-én létrejött engedményezési szerződéssel összefüggésben „nem látta megállapíthatónak, hogy az alperesek a támadott szerződést a felszámolási eljárás kezdő időpontját követően kötötték meg”. A Fővárosi Ítéltábla a felperes fellebbezése folytán eljárva 12.Gf.40.476/2008/7. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét - annak helyes indokaira tekintettel - helybenhagyta.

A felperes 2007. március 5. napján az I. rendű alperessel szemben előterjesztett, utóbb a II. rendű alperesre is kiterjesztett, jogcímében ésösszege szerűségében többször módosított keresetében az I. rendű alperest a Ptk. 389. §-a alapján vállalkozói díj címén 22.544.879 forint, és 2005. március 6. napjától, mint középarányos időponttól a kifizetés napjáig a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni; továbbá az I. rendű és a II. rendű alpereseket ugyancsak vállalkozói díj címén egyetemlegesen 31.546.623 forint és 2005. március 6. napjától mint középarányos időponttól a kifizetésig a késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni.

A kereseti előadás szerint az alperesekkel megkötött perbeli vállalkozási szerződéseket a felperes szerződésszerűen teljesítette, az alperesek azonban csak részben tettek eleget vállalkozói díjfizetési kötelezettségüknek, ezért a kereset szerinti összeget tartoznak megfizetni a felperes részére.

A felperes állította, a perbeli vállalkozási szerződésekből eredő követelések rendezése tárgyában 2005. július 17-én megkötött megállapodásban az alperesek elismerték a felperessel szemben a megállapodás aláírása időpontjában együttesen 122.655.395 forint összegben fennálló tartozásukat. E tartozás egy része tekintetében az alperesek fizetési kötelezettségüket a felperesi szerződésszegés miatti kártérítési követelésükre tekintettel vitatták, ugyanakkor nem tették vitássá azt, hogy a vállalkozói díj a tényleges teljesítésnek megfelelően került kiszámlázásra (66). A felperes szerint a megállapodásban foglalt alperesi tartozáselismerésre tekintettel a Ptk. 242. §-a alapján az alperesekre hárul annak bizonyítása, hogy a megállapodásban rögzített összegű tartozásuk nem áll fenn a felperessel szemben, illetve, hogy tartozásukat kifizették.

A felperes a perben kirendelt igazságügyi szakértői véleményre hivatkozással állította, egyértelműen megállapítható, hogy az I. rendű alperes részéről a megállapodás szerinti 61.108.772 forint tartozásból 38.563.893 forint került kifizetésre, így az I. rendű alperes még 22.544.879 forint vállalkozói díjat és késedelmi kamatait tartozik megfizetni.

A felperes vitatta, hogy az I. rendű alperes által engedményezéssel megszerzett 30.000.000 forint összegű követelés felperessel szembeni beszámításának a Cstv. 36. § (1) bekezdésében és 38. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei fennállnának. E körben arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes a felszámolás kezdő időpontja, 2006. július 3. után csak 2006. július 25-én kelt levelében tájékoztatta felperest az engedményezésről, így a Ptk. 328. §-ában foglaltakra figyelemmel az engedményezés joghatásai csak ekkor álltak be. Ily módon a felszámolás kezdő időpontjában az I. rendű alperes még nem rendelkezett a felperessel szemben az engedményezett követeléssel, ezért annak beszámítása a Cstv. rendelkezései alapján kizárt.

A kereseti előadás szerint a II. rendű alperes egyáltalán nem tett eleget fizetési kötelezettségének a 2005. július 17-i megállapodásban rögzített 61.546.623 forint összegű tartozása tekintetében, amit a perben kirendelt igazságügyi szakértő is megállapított. Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperessel szembeni követelésből a felperes 30.000.000 forintról átalány kártérítésként lemondott, a 25.000.000 forint összegű további alperesi kártérítési igény tekintetében pedig a felek között folytatott egyeztetések nem vezettek eredményre, illetve ezen kártérítési követelés megalapozottságát az alperesek nem bizonyították, a II. rendű alperes 31.546.623 forintot tartozik vállalkozói díj címén megfizetni. Ezen II. rendű alperesi tartozásért az I. rendű alperest a megállapodás 3. pont második mondata és 4. pont utolsó mondata alapján a Ptk. 337. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel egyetemleges helytállási kötelezettség terheli. Az alperesek egyetemleges helytállási kötelezettségét támasztja alá az is, hogy a megállapodás 2. számú mellékletében az alperesek által fizetendő összegek külön-külön nem kerültek meghatározásra.

A felperes azt is állította, hogy a II. rendű alperessel szembeni követelése alapjául szolgáló teljesítéseket a számlák, a szállítólevelek és egyéb okiratok, bizonylatok csatolásával bizonyította, arra figyelemmel pedig, hogy a felek a megállapodásban nem rendelkeztek arról, hogy a 30.000.000 forintos tartozás elengedés mely számlákban foglalt kötelezettségeket érinti, a felperesnek jogában áll meghatározni

azt, hogy a tartozás elengedést a II. rendű alperesnek kiállított mely számlákra számolja el, illetve mely II. rendű alperesi számlákat tekinti továbbra is kiegyenlítettnek.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, annak jogalapját és összegszerűségét is vitatták.

Az alperesek szerint alaptalanul állítja a felperes azt, hogy a 2005. július 17-i megállapodás 1. pontjában rögzített teljes tartozás összegére nézve tartozáselismerő nyilatkozatot tettek volna, ezzel szemben tartozáselismerő nyilatkozatuk kizárólag a 3. pontban feltüntetett 67.655.395 forintra vonatkozott, ezt meghaladóan a felperesi követelés megalapozottságát vitatták. Az alperesek véleménye szerint vitatásukra tekintettel az elismert összeget meghaladó részében a felperesnek kell bizonyítania követelése fennálltát.

Az I. rendű alperes továbbá állította, az elismert tartozás összegéből a becsatolt bankszámlakivonatokból megállapíthatóan 40.563.893 forintot megfizetett, a felperessel szemben fennálló, engedményezéssel megszerzett 30.000.000 forint összegű követelést pedig a felperessel szemben fennálló további tartozásába beszámítja, így módon vele szemben a felperes további követelést nem érvényesíthet. Tekintettel arra, hogy az engedményezésre a felperes felszámolásának megkezdését megelőzően került sor, a beszámítás Cstv-ben meghatározott feltételei fennállnak.

Az I. rendű alperes vitatta, hogy a II. rendű alperest esetlegesen terhelő tartozásért a kereseti előadás szerinti egyetemleges helytállási kötelezettség terhelné, továbbá arra is hivatkozott, miután az elismert összeget meghaladóan az alperesek vitatták a felperesi követelés fennálltát, a további 25.000.000 forint összegű vállalkozói díjigény megalapozottsága körében felperesre hárul a bizonyítási teher.

A II. rendű alperes ugyancsak vitatta a vele szemben érvényesített felperesi követelés vonatkozásában az alperesek egyetemleges helytállási kötelezettségét, tekintettel arra, hogy az alperesek által elismert tartozást meghaladó 25.000.000 forint II. rendű alperesi tartozásért az I. rendű alperes nem vállalt helytállási kötelezettséget.

A II. rendű alperes továbbá előadta azt is, nem ismeri el, hogy a vele szemben érvényesített számlakövetelések alapjául szolgáló teljesítés a felperes részéről megtörtént volna, ugyanakkor a felperes a szerződés szerinti teljesítés tényét nem bizonyította, a perben kirendelt igazságügyi könyvszakértő pedig azt állapította meg, hogy a II. rendű alperes vonatkozásában könyvvizsgálói eszközökkel a felperesi követelés fennállta nem állapítható meg.

Az I. rendű alperes azt is állította, hogy miután vitatta a felperesi követelést, azt könyveiben nem tartotta nyilván, és az alperesi vitatásra tekintettel ez a követelés a felperes könyveiben sem szerepelhetett.

Az elsőfokú bíróság 2012. október 9. napján kelt 8.G.40.973/2009/73. sorszámú ítéletével a felperes keresetét elutasította; kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 900.000 forint eljárási illetéket, továbbá az alperesnek 3.175.000 forint

ügyvédi munkadíjat. Az indokolás szerint felperes és az I. rendű alperes között az ... című hetilap nyomdai munkáinak az elvégzésére, míg a felperes és a II. rendű alperes között az ... című hetilap nyomtatási munkáira jött létre vállalkozási szerződés. Utóbbi tekintetében a felek között jogválasztásról nem született megállapodás, ezért a perbeli időszakban alkalmazandó 1979. évi 13. tvr. 26. § (2) bekezdése alapján a felperes és a II. rendű alperes közötti szerződésre is a magyar jog az irányadó; így e szerződés is a Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási szerződésnek minősül.

A peres felek között 2005. július 17-i keltezéssel létrejött háromoldalú megállapodást értelmezve az elsőfokú bíróság a megállapodás 1. és 3. pontjában foglaltakra utalva kifejtette, miután az 1. pont szerint a 122. 655.395 forint a felperes által megállapított együttes alperesi tartozás összege, az e pontban foglaltak nem tekinthetők az ott megjelölt tartozás teljes összege vonatkozásában alperesi tartozás elismerésnek, a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozás elismerés az alperesek részéről kizárólag a megállapodás 3. pontjában rögzített 67.655.395 forint tekintetében állapítható meg. Ugyanakkor a megállapodás 8. pontja szerinti 25.000.000 forint vállalkozói díjkövetelést a megállapodás tartalmából kétséget kizáróan megállapíthatóan az alperesek vitatták.

Az I. rendű alperessel szemben érvényesített kereseti követelésre nézve az elsőfokú bíróság a perben kirendelt igazságügyi könyvszakértő (az Igazságügyi Szakértő és Kutató Intézetek Budapesti Igazságügyi-, Műszaki-, Könyv- és Adószakértői Intézete nevében eljáró ... igazságügyi könyvszakértő) többször kiegészített szakértői véleményét ítélezése alapjául elfogadva kifejtette, felperes a 2005. július 17-i megállapodás 1. számú mellékletében az alperesek vele szemben fennálló együttes tartozása összegét 122.655.399 forintban jelölte meg. A rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan a tartozás teljesítéseként az I. rendű alperes már 2005. július 17-ét megelőzően, július 5-én átutalással 4.000.000 forintot teljesített, amely átutalás a megállapodás szerinti tartozás teljesítéseként számolandó el.

Ily módon a fennmaradó 118.655.395 forint tartozásból az I. rendű alperes további 34.563.893 forintot megfizetett a felperesnek, míg a fennmaradó 30.000.000 forint összegű részösszeg teljesítésére az I. rendű alperes által a felperes felszámolását megelőzően engedményezéssel megszerzett követelés beszámításával került sor az I. rendű alperes által előterjesztett beszámítási kifogás alapján.

A beszámítás kizártságával kapcsolatos felperesi előadásra nézve az elsőfokú bíróság kifejtette, a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható, hogy az engedményezés a felperes felszámolási eljárásának megkezdése után történt volna, amint azt a Fővárosi Ítéltábla a 12.Gf.40.476/2008/7. számú jogerős ítéletében is megállapította. Ezzel szemben megállapítható volt, hogy az I. rendű alperesi beszámítás tárgyát képező követelést a felperes felszámolója a jogerős ítélet alapján elismert hitelezői igényként nyilvántartásba vette. Mindezekre tekintettel e követelés a Cstv. 36. § (1) bekezdése és 38. § (3) bekezdése szerinti beszámításának feltételei fennállnak.

Az I. rendű alperes részéről így módon összesen 68.563.893 forint összegű teljesítés történt, a 2005. július 17-én kelt megállapodás 3. pontjában foglaltak szerint elismert 67.655.395 forintot tehát az I. rendű alperes maradéktalanul megfizette, a vele

szemben érvényesített további 22.544.879 forint összegű felperesi követelés ezért megalapozatlan.

A II. rendű alperessel szembeni kereseti kérelem vizsgálata körében az elsőfokú bíróság mindenekelőtt rögzítette, az I. rendű alperes által történt teljesítések összegére, valamint arra figyelemmel, hogy felperes hibás teljesítésének elismeréseként a 2005. július 17-én kelt megállapodásban 30.000.000 forint összegű tartozást elengedett, a megállapodás 1. pontja szerinti 122.655.395 forint összegű együttes alperesi tartozásból fennmaradt különbözetként a II. rendű alperes tartozásának összege 24.091.502 forint.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság kifejtette, miután a II. rendű alperes vitatta a felperes szerződészerű teljesítését, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján felperesre hárult annak bizonyítása a perben, hogy a keresetében érvényesített vállalkozói díj követelés alapjául szolgáló teljesítés ténylegesen, szerződészerűen megtörtént.

A felperes szerződészerű teljesítését vizsgálva az elsőfokú bíróság rögzítette, a 2005. július 17-én kelt megállapodás 4. pontjában „felperes is elismerte a károkozás tényét, ezzel a hibás teljesítést”, ugyanakkor a megállapodásban nem került rögzítésre, hogy a hibás teljesítés elismerésére mely számlák tekintetében került sor.

A felperesi hibás teljesítés tényét a perbeli időszakban a felperes alkalmazásában állt ... tanúvallomása is bizonyítja, amely szerint heti rendszerességgel előfordult, hogy a felperes nem szerződészerűen teljesített, továbbá, hogy a papír hiánya miatt az újság kinyomtatásának elmaradásáról a felperes előzetesen nem értesítette a II. rendű alperest. Mindezekkel szemben a szerződészerű felperesi teljesítés ténye a felperes által csatolt okiratok, számlák alapján nem volt megállapítható, figyelemmel arra is, hogy nem álltak rendelkezésre az alperesi megrendelések, amelyek hiányában sem a megrendelt lapok mennyisége, sem a teljesítési határidő nem volt megállapítható. Mindezek alapján, különös tekintettel arra, hogy a 2005. július 17-i megállapodásban a károkozás tényét a felperes elismerte, a szerződészerű teljesítés bizonyítottsága hiányában a II. rendű alperessel szemben is a kereset elutasításának volt helye.

A perköltség körében a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott az elsőfokú bíróság.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását, az alperesek keresete szerinti marasztalását kérte.

Fellebbezésének indokolásában fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadottakat. Kiemelte, hogy a felek 2005. július 17. napján kelt megállapodásának 1. számú mellékletében egyértelműen meghatározták az alperesek tartozását. A megállapodás egyebekben tartozás elismerésnek minősül, így a tartozást elismerő alpereseket terheli annak bizonyítása, hogy tartozásuk nem áll fenn. A felhívott szerződés 3. és 4. pontja alapján az alperesek a tartozások egyetemleges megfizetésére kötelesek. Egyebekben a szakértői vélemény is a felperes álláspontját támasztja alá. Külön hangsúlyozta, hogy a 2005. július 17-i megállapodás 1., 3., 4., 6., 7. és 8. pontját az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte és ennek következtében téves jogi következtetésre jutott akkor, amikor a felperes keresetét elutasította. Ugyancsak tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a

Cstv. 36. és 38. §-ainak figyelmen kívül hagyásával megalapozottnak találta az I. rendű alperes 30.000.000 forint összegű beszámítási kifogását.

Az I-II. rendű alperesek ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték, lényegében helyes indokaira tekintettel. Kiemelték, hogy a háromoldalú megállapodás rendelkezései teljesen egyértelműek abban a tekintetben, hogy mely összegre nézve történt tartozáselismerés az alperesek részéről, és bizonyított, hogy az alperesek által elismert és együttesen megfizetni vállalt tartozás teljes egészében kiegyenlítésre került. A II. rendű alperes ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a perbe vitt igényével összefüggő számlákat a tényleges teljesítés alapján állította ki. Kiemelte a felperesi nyilatkozatok ellentmondásosságát, és hangsúlyozta, hogy az alpereseket nem egyetemleges fizetési kötelezettség terheli.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint megalapozott.

A felek között nem volt vita abban a kérdésben, hogy a perbeli jogvita elbírálása során a 2005. július 17-i keltezéssel létrejött háromoldalú megállapodásban foglaltakból kell kiindulni.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a megállapodást értelmezve arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek kizárólag a 67.655.395 forint összegű tartozás tekintetében tettek a Ptk. 242. § (2) bekezdése szerinti tartozáselismerő nyilatkozatot.

Ugyanakkor tévesen helyezkedett arra az álláspontra az elsőfokú bíróság, hogy a megállapodás 1. pontja szerinti felperesi követelés teljes összegére vonatkozó alperesi tartozáselismerés hiányára, valamint arra tekintettel, hogy a perben a II. rendű alperes vitatta a felperes szerződésszerű teljesítését, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy a II. rendű alperessel szembeni vállalkozói díj követelés alapjául szolgáló teljesítés ténylegesen, szerződésszerűen megtörtént, és miután ezen bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tett eleget, a II. rendű alperesnek kiszámlázott vállalkozói díj megfizetése iránti keresete a II. rendű alperessel szemben nem vezethetett eredményre.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a peres felek között 2005. július 17-i keltezéssel létrejött háromoldalú megállapodásban - annak 1., 2., 3., 8. pontjában, valamint 2. számú melléklete f. pontjában foglaltakból kétséget kizáróan megállapíthatóan - az 1. pontban meghatározott, az alperesek által ugyancsak aláírt 1. számú mellékletben számlákra lebontva részletezett, és az alperesek szerződésszegésből eredő kártérítési igényére tekintettel a felperes részéről 30.000.000 forinttal csökkentett - 25.000.000 forint összegű - felperesi követelésrész tekintetében az alperesek fizetési kötelezettségük fennálltát vitatták, mégpedig kizárólag arra hivatkozással, hogy a felperes szerződésszegéséből

eredően kártérítés címén ilyen összegű - egyebekben a felperes által vitatott - követelésük áll fenn a felperessel szemben.

A megállapodásban az alperesek azt nem tették vitássá, hogy az 1. számú mellékletben részletezett követelésekről a felperes által kiállított számlák mögött tényleges teljesítés áll, nem vitatták azt, hogy az 1. számú mellékletben felsorolt számlákat a felperes a vállalkozási szerződés alapján ténylegesen teljesített szolgáltatások ellenértékéről állította ki.

A megállapodás ezért annak tartalma szerint a 67.655.395 forint összegű tartozás tekintetében tett tartozáselismerésen felül az 1. számú mellékletben felsorolt számlákban szereplő, összesen 122.655.395 forint összegben a vállalkozási szerződések felperes általi teljesítésének (a teljesítés tényének) elismerését is jelenti egyben az alperesek részéről.

Egyebekben a perben rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok alapján az is kétséget kizáróan megállapítható, hogy a perbeli háromoldalú megállapodás 1. számú mellékletében felsorolt, a vállalkozási szerződések alapján teljesített felperesi szolgáltatások ellenértékéről kiállított felperesi számlákat az alperesek befogadták; a perben nem merült fel adat, bizonyíték arra nézve, hogy az alperesek bármelyike bármelyik számlát is megkifogásolta, illetve visszaküldte volna a tényleges teljesítés hiányára hivatkozással.

A II. rendű alperes csak a számlák kiállítását, illetve a vállalkozói díjkövetelés vele szembeni, perben történt érvényesítését követően több év elteltével hivatkozott első ízben a számlák mögötti teljesítés hiányára.

A II. rendű alperes ügyvezetőjének a személyes meghallgatása során tett, a 63. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata szerint a felperes követelését a II. rendű alperes azért nem fizette ki, azért vitatta, mert a felperes szerződésszegéséből 60-70.000.000 forint kára származott; a megállapodás megkötésekor az volt a cél, hogy a 122.000.000 forintból 60-70.000.000 forint kárt érvényesítsen. Kétségtelen, az ügyvezető azt is állította, azért sem ismerték el a II. rendű alperes tartozását, mert felperes késedelmesen és nem szerződésszerű minőségben teljesített. Ezt a kijelentést alátámasztó bizonyíték ugyanakkor a perben nem áll rendelkezésre, és ilyen tartalmú kifogást a háromoldalú megállapodás sem tartalmaz.

Kiemeli az ítéletábra, hogy a felek 2005. július 17-re datált - a II. rendű alperes ügyvezetője által fogalmazott - háromoldalú megállapodásának azért is ügyszövege van a jogvita elbírálása során, mert abban a felek a vállalkozási jogviszonyukat lényegében lezárták, meghatározva az elismert, elengedett és vitatott tartozásokat, a tartozások jogcímét ésösszagszerűségét egyaránt. Az ítéletábra külön hangsúlyozza, a megállapodás 2. pontjában rögzítésre került, hogy a felperes vállalkozói díjkövetelését az alperesek mely jogcímen vitatják, a vitás jogcímét egyértelműen és kizárólagosan kártérítésként jelölték meg, anélkül, hogy a teljesítés hiányára alperesek hivatkoztak volna.

A II. rendű alperesi ügyvezető perbeli nyilatkozatai és az általa megszövegezett háromoldalú megállapodás tartalmának egybevetéséből nem vonható bírói következtetés a kártérítés jogcímet meghaladó II. rendű alperesi vitásra.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok - különösen a peres felek közötti háromoldalú megállapodásban foglalt alperesi nyilatkozatok - alapján az volt megállapítható, hogy felperes a kereseti követelése alapjául szolgáló számlákat a vállalkozási szerződések szerinti tényleges teljesítésről állította ki. Erre tekintettel pedig a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a nem szerződésszerű teljesítést állító II. rendű alperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy a felperes vele szemben kiállított számlái mögött nincs tényleges teljesítés, illetve hogy a felperes a szerződésszegéssel okozott kártérítés címén legalább a perbeli követelésével azonos összegű kártérítést tartozik megfizetni az I. rendű alperesnek.

A felperes egyebekben a perben arra nem hivatkozott, hogy egyéb szerződésszegés, így akár hibás teljesítés címén is további igénye lenne a felperessel szemben, az elsőfokú bíróság ezért e körben a II. rendű alperes ellenkérelmében foglaltakon túlterjeszkedve tett megállapításokat ítélete indokolásában.

Kétségtelen, hogy a perbeli számlák mögött tényleges teljesítés kérdésében elfoglalt, a kifejtettek szerint téves álláspontjából és erre alapítottan a II. rendű alperessel szembeni követelés megalapozatlanságára ugyancsak tévesen levont következtetéséből adódóan az elsőfokú bíróság nem tájékoztatta a II. rendű alperest a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felperessel szembeni esetleges kártérítési igény érvényesítése esetén ráháruló bizonyítási kötelezettségről.

Ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ez a mulasztás az adott ügyben, az adott tényállás mellett nem teszi szükségessé a II. rendű alperes számlatartozására alapított kereseti kérelem vonatkozásában az eljárás megismétlését, a következők miatt.

A rendelkezésre álló adatokból, köztük a II. rendű alperes törvényes képviselőjének a per 2012. március 22-i tárgyalásán tett, a 63. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatából aggálytalanul megállapítható, hogy a perbeli vállalkozási szerződés nem szerződésszerű teljesítéséből eredően a II. rendű alperes sem kártérítési igényt, sem egyéb igényt nem érvényesített hitelezőként a felperes felszámolási eljárásában a Cstv. 37. § (3) bekezdése szerinti, a felszámolás közzétételétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül.

Az igény felszámolási eljárásban történő érvényesítésére nyitva álló jogvesztő határidő elteltével a II. rendű alperes szerződésszegésből eredő valamennyi igénye elenyészett a felperessel szemben, így ilyen igény a felperessel szemben már a jelen eljárásban sem érvényesíthető. A szerződésszegésből eredő II. rendű alperesi igények érvényesíthetőségének kizártsága pedig nyilvánvalóan azt eredményezi, hogy ezen igények megalapozottsága körében bizonyítási eljárás lefolytatásának sem lehet helye.

Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló adatokból megállapíthatóan - a 2005. július 17-én kelt háromoldalú megállapodásban elengedett felperesi követelésekre, illetve az alperesek által együttesen vállalt fizetési kötelezettség körében az I. rendű

alperes részéről történt teljesítésekre figyelemmel - a II. rendű alperesnek a felperessel szemben vállalkozói díj címén 24.091.502 forint tartozása áll fenn, a II. rendű alperes ezt az összeget köteles megfizetni, figyelemmel arra is, hogy a háromoldalú megállapodásban a felek kifejezetten rögzítették, nem részletezik, hogy a felperes részéről mely tartozások elengedésére kerül sor, illetve az alperesek mely tartozások megfizetésére vállalnak kötelezettséget. A felperes ezért a megállapodásban foglaltaknak megfelelően járt el, amikor az elengedett vállalkozói díjkövetelést saját belátása szerinti számlákkal számolta el, az ennek eredményeképpen kiegyenlíthetetlennek minősülő számlákból eredő követelését pedig perben érvényesítette.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ugyanakkor az alperesek egyetemleges marasztalásának feltételei nem állnak fenn, figyelemmel arra, hogy a megállapodás felperes által hivatkozott rendelkezései alapján az alperesek egyetemleges fizetési kötelezettsége nem állapítható meg.

Nem tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor az I. rendű alperessel szemben a felperes keresetét megalapozatlannak találta.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytállóan állapította meg azt, hogy az I. rendű alperes által engedményezéssel, a felperes felszámolásának megkezdését megelőzően megszerzett követelés tekintetében a beszámítás Cstv. 36. § (1) és 38. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei fennálltak, ezen összeg beszámítására, valamint az I. rendű alperes által megfizetett összegekre tekintettel az I. rendű alperes részéről összesen 68.563.893 forint összegű vállalkozói díj minősül kifizetettnek, így az I. rendű alperessel szemben előterjesztett felperesi kereset nem vezethetett eredményre.

Figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperesnek az idézetek szerint 24.091.502 forint vállalkozói díjtartozása áll fenn a felperessel szemben, melynek megfizetésével késedelembe van, ennek következményét az ítéltábla levonta, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a II. rendű alperest a felperes javára vállalkozói díj és annak késedelmi kamata megfizetésére kötelezte, továbbá az elsőfokú ítéletet a felperes és a II. rendű alperes viszonylatában a megváltozott pernyertesség-pervesztesség (77%-23% a felperesre kedvezőbben) arányára tekintettel a perköltséggel összefüggésben is részben megváltoztatta; egyebekben az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fenti indokolásbeli kiegészítéssel helybenhagyta a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján.

Az I. rendű alperes e másodfokú eljárásban teljes egészében pernyertesnek minősül, míg a felperes és II. rendű alperes viszonylatában irányadó az idézetek szerint megváltozott pernyertességi-pervesztességi arány, ennek megfelelően a Pp. 78. § (1) (a felperes és I. rendű alperes), míg a Pp. 81. § (1) (felperes és II. rendű alperes) vonatkozásában határozott a pernyertes fél oldalán felmerült ügyvédi munkadíj körében. Az ítéltábla az ügyvédi munkadíj összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján a ténylegesen végzett ügyvédi tevékenység figyelembevételével határozta meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán felmerült, le nem rótt fellebbezési illetéket a peres felek pernyertességük-pervesztességük arányában viselik a Pp. 78. § (1), Pp. 81. § (1), az Itv. 64. §, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012. március 5.

. Felker László s.k.,
a tanács elnöke

. Senyei György s.k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k.,
bíró